

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 1107/2016
06.07.2017. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд у већу састављеном од судија: Весне Поповић, председника већа, Божидара Вујичића и Лидије Ђукић, чланова већа, у правној ствари тужиље АА из ..., чији су пуномоћници Живојин Димитријевић и Марко Димитријевић, адвокати из ..., против туженог Привредног друштва за одржавање и обезбеђење објеката, имовине и других услуга „Телус“ АД Београд, чији је пуномоћник Војислав Јовановић, адвокат из ..., ради утврђења постојања радног односа, накнаде штете и враћања на рад, одлучујући о ревизији тужиље изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 1725/15 од 12.01.2016. године, у седници одржаној 06.07.2017. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 1725/15 од 12.01.2016. године и делимична пресуда Основног суда у Јагодини П1 491/13 од 31.03.2015. године, па се утврђује да је ништаво решење туженог број .. од 09.04.2013. године, а да је тужилца засновала радни однос код туженог на неодређено време, на пословима чистача просторија, у Територијалном центру ..., са местом обављања рада у ..., почев од 01.05.2013. године, па је тужени дужан признати и трпети последице ове пресуде.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужени Привредно друштво „Телус“ АД Београд, да тужилци АА из ... накнади трошкове ревизијског поступка од 33.000,00 динара, у року од 15 дана од пријема преписа пресуде.

Образложење

Делимичном пресудом Основног суда у Јагодини П1 491/13 од 31.03.2015. године, ставом првим изреке одбијен је тужбени захтев којим је тужилца тражила да се утврди да је ништаво решење туженог од 09.04.2013. године, те да се утврди да је засновала радни однос код туженог на неодређено време, на пословима чистача просторија, у Територијалном центру ..., са местом обављања рада у ..., почев од 01.05.2013. године, а да је тужени дужан да призна и трпи последице ове пресуде. Ставом другим изреке констатовано је да ће о преосталом делу тужбеног захтева, као и о трошковима поступка, суд одлучити коначном одлуком.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 1725/15 од 12.01.2016. године, жалба тужиље је одбијена, као неоснована и потврђена првостепена делимична пресуда.

Против правноснажне пресуде донесене у другом степену, тужила је изјавила ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану одлуку, применом члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ број 72/11), па је нашао да је ревизија основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а у поступку пред другостепеним судом није дошло до пропуста у примени или до погрешне примене које од одредаба овог закона, па нема ни повреде из став 1. истог члана на коју се ревизијом указује.

Предмет тражене правне заштите је поништај решења о престанку радног односа уз захтев тужиле да се утврди да је засновала радни однос код туженог на неодређено време, а да се обавезе тужени да је врати на рад.

Судови су утврдили да је тужила почев од 10.04.2007. до 30.04.2013. године, закључила више уговора о обављању привремених и повремених послова, са различитим трајањем рада, по којима је у наведеном периоду – без прекида обављала послове који су у закљученим уговорима означени као обављање: лакших физичких послова, послова прања говорница, послова прања прозора, меких и тврдих подова, послова хигијеничара и послова чистача просторија. Последњи уговор о обављању привремених и повремених послова са туженим је закључила 14.12.2012. године, којим је као незапослено лице ангажована за обављање послова чистача просторија, за период почев од 01.01.2013. године до 30.04.2013. године. Побијаним решењем туженог од 09.04.2013. године, утврђено је да јој престаје радно ангажовање код туженог, са 30.04.2013. године, због истека рока на који је уговор закључен, с тим што је тужила обављала послове за које је ангажована до 27.03.2013. године.

Код овако утврђеног чињеничног стања, судови су одбили тужбени захтев за поништај решења туженог од 09.04.2013. године, јер је истекао рок на који је уговор закључен, па налазе да наведено решење има само декларативан карактер.

Врховни касациони суд налази да се ревизијом основано указује на погрешну примену материјалног права.

Наиме, одредбом члана 37. став 1. Закона о раду („Сл.гласник РС” бр. 24/05, ... 32/13, који је био на снази у време закључења наведених уговора), прописано је да се радни однос заснива на време чије је трајање унапред одређено када су у питању: сезонски послови, рад на одређеном пројекту, повећање обима посла који траје одређено време и слично и то за време трајања тих потреба, с тим што тако заснован радни однос непрекидно или с прекидима не може трајати дуже од 12 месеци, док је ставом 2. истог члана одређено да се под прекидом из става 1. овог члана не сматра прекид рада краћи од 30 радних дана. Међутим, применом члана 197. став 1. овог Закона, послодавац може за обављање послова

који су по својој природи такви да не трају дуже од 120 радних дана у календарској години да закључи уговор о обављању привремених и повремених послова са незапосленим лицем, запосленим који ради непуно радно време - до пуног радног времена и са корисником старосне пензије.

Дакле, рад код послодавца по основу закљученог уговора о обављању привремених и повремених послова, представља рад ван радног односа, па рад по овом основу, у смислу члана 197. Закона о раду, не води засивању радног односа. Међутим, применом одредбе члана 197. став 1. тачка 1. Закона о раду, послодавац може са незапосленим лицем да закључи уговор о обављању привремених и повремених послова, за обављање послова који су по својој природи такви да не трају дуже од 120 радних дана у календарској години. Правилна примена наведене одредбе подразумева да послодавац не може у току једне календарске године радно ангажовати незапослено лице дуже од 120 дана за обављање истих послова, јер они тада више не би имали карактер привремених и повремених послова.

У конкретном случају тужила јесте са туженим закључила више уговора о обављању привремених и повремених послова, који су номинално означени као различити послови – односно ангажована је ради обављања лакших физичких послова, послови прања говорница, послова прања прозора, послова прања меких и тврдых подова, послова хигијеничара и послова чистача просторија, који фактички представљају исту врсту послова – одржавања хигијене у просторијама туженог. Имајући ово у виду, као и да је тужила без прекида радно ангажована код туженог у периоду од 10.04.2007. до 27.03.2013. године, односно 5 година 11 месеци и 16 дана, очигледно је да се не ради о привременим и повременим пословима, регулисаних одредбом члана 197. став 1. тачка 1. Закона о раду, по којима би било искључено право тужиле за заснивање радног односа на неодређено време.

Имајући ово у виду, као и да су сви уговори закључени ради обављања послова везаних за одржавање хигијене – чишћење просторија туженог, а да је рад тужиле код туженог трајао непрекидно од 10.04.2007. године до престанка рада тужиле код туженог - 27.03.2013. године, произилази да код туженог постоји трајна потреба за извршиоцем ових послова. То даље значи да су и уговори које су парничне странке закључиле у овом периоду - уговори о раду на одређено време, са различитим временским трајањем, без обзира што су сви именовани као уговори о обављању привремених и повремених послова, с обзиром да се не ради о пословима који по својој природи не трају дуже од 120 радних дана у календарској години.

Дакле, у конкретном случају тужила је, по уговорима који по својој правној природи представљају уговоре о раду на одређено време, непрекидно радила код туженог знатно дуже од 12 месеци, јер је обављала исту врсту послова почев од 10.04.2007. године до 27.03.2013. године, па је применом члана 37. став 1. Закона о раду, стекла статус запосленог на неодређено време, што и побијано решење туженог о отказу уговора од 09.04.2013. године чини незаконитим.

Како су нижестепени судови због погрешне примене материјалног права одбили тужбени захтев којим је тужила тражила да се утврди да је ништаво решење о отказу уговора о раду, те да је засновала радни однос код туженог на неодређено време, Врховни касациони суд је применом члана 416. став 1. ЗПП, преиначио нижестепену одлуку и одлучио као у ставу првом изреке.

Тужила је успела у поступку по ревизији, па јој, применом члана 153. и 154. ЗПП, припада и право на накнаду нужних и опредељених трошкова ревизијског поступка, којима је била изложена. Висина трошкова одмерена је на име награде адвокату за састав ревизије, применом важеће Тарифе о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката, у укупном износу од 33.000,00 динара.

На основу изнетог, применом члана 165. став 2. ЗПП, одлучено је као у ставу другом изреке.

**Председник већа – судија
Весна Поповић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић